

Eesti Skaut

Eesti Skautide Maleva ajakiri

Kr. 5

Ueebruar

1930. a.

Väljaandja: EESTI SKAUTIDE MALEVA PÄÄSTAAP

TOIMETUS:

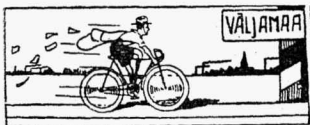
Vastutav toimetaja: K. TREFFNER / Tegevtoimetaja: A. GRÖNBERG

Toimetuse liikmed: H. HAAMER, K. LIPING, V. KLIIMAND, H. TARI, R. TREU

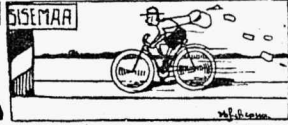
TALITUS:

TARTUS, Vallikraavi tän. 19 / Aadress kirjavahetuseks: TARTU, Postkast 130

Ilmub aastas 8 numbrit / Aastakäik Kr. 1.20 / Üksiknumber 15 senti.

TEATED

Toimetused palub saata teateid malevatest, rühmadest ja karjadest selles osakonnas avaldamiseks hiljemalt 10. märtsiks 1930 a.

Peastaabi juhatus koosolek oli 1. veebr. Tallinnas. Arutati K. L. poolt asutatava Noorkotkaste küsimust ja asuti seisukohale, et uue org-i rajamisel skautliku org-i alusele on koostöö võimalik.

Skautmastrite kogu pidas oma era-koosolekut 26. jaan. Tartus ja võttis seisukohta Noorkotkaste loomise üle ning otsustas oma arvamised K. L.-le teatavaks teha. Ühtlasi arvati erusse skm. August Tari (Nõmmel).

Akadeemiline Skautide Selts pidas k. a. esimese koosoleku 12. veebr. Tartus. Endine juhatus valiti täies koosseisus tagasi. Kaaluti tegevuskava ja arutati gaidjuhtide kevadise aastakoosoleku küsimusi, milline peetakse Suviste pühadel Rakveres. Teine koosolek peeti 19. veebr. kus arvestati Noorkotkaste põhimääruse kava skautluse seisukohalt. Koosolekud on 2 korda kuus.

Mereskautrühmade suurnõupidamise kokkukutsumiseks Pärnus 22.—24. juunini k. a. on palutud peastaabilt luba. Mererühmi on Tallinnas, Nõmmel, Kuresaares, Kihelkonnas ja Pärnus. Kavas mereskautide vorm, eksamid ja oma keskkorralduse loomine.

Uus Tartu skautide maleva staap.

2. veebr. peetud juhtide kogu koosolekul valiti ka malevale uued juhid:

Maleva päalik — skm. H. Michelson (end.)

Maleva abipäalik — e. sk. E. Nuust.

Sekretär — e. sk. V. Kuhlberg

Adjutant — e. sk. Frits Tamm.

Päalike kogu koosolekud on iga kuu esimesel pühapäeval, maleva staabil aga üks kord nädalas. Staabil on käsil ruumide korraldamine, sest maleva asub nüüd oma ruumes, mis üüritud NMKÜ käest. Samuti ühtlustatakse rühmade tööd.

Aukohtusse valiti esimehiks nskm. Ferd. Taschkin ja liikmed e. sk. R. Väärsi ja e. sk. F. Parmask, kusjuures end. esimees nskm. V. Stockmar lubas edespidi ikka tööle kaasa aidata. Aukohtu koonduused on kord nädalas ja mööduvad enamasti kõik eksamite vastu võtmisega.

Läänemaale gaidide maleva?

Lääne gaidide üksikrühm on viimasel ajal tegutsenud iseäranis hoogsalt. Lühikese ajaga tõsteti rühma liikmete arv kahekordseks ja suureneb veelgi. Sellepärast kerkib gaidide hulgas juba küsimus — kas mitte asutada iseseisvat malevat?

Üksikrühm pühitseks hiljuti ka kuugendat aastapäeva. Rühma juhhib praegu gaid H. Viht.

A+y

Tallinna sk. mal. NMKÜ rühmast.

Tänavune talv on põhjustanud intensiivsema sisetevetuse ja nii töötab k. a. algusest rühma juures oma harjutuskool, kus kõik 12 salgajuhti osa võtavad. Nad moodustavad sel moel erisalga, mille tegevuseks salga juhtimise küsimused. II järju eksami loenguid peeti juba 2 ja Jüripäevaks on loota rohkelt arvul eksami sooritamisi ka erialadel, nimelt pioneeri, signalisti ja koka eksamid.

Rida võistlusi on möödunud heade tagajärgedega. Nii sõlmede sidumise alal, kus sj. V. Eskuson võitis, olles sidunud 4 skaudi eksami sõlme 9 sekundiga. Kimmi mängus tuli esimeseks sk. V. Lepik 22 asja nimetanisega 24-st. Morses (häälega) võitis sj. E. Sheller vastu 57 tähte minutis. Ping-pongi A-klassis võitis sk. Lembra, B-klassis sj. Saalmann. Praegu on algamas uue mängu „korona“ võistlused.

23. ja 24. skp. peetakse NMKÜ poistejuhtide talikonvertsi Kloogal ning päevakavas on eriti palju küsimusi skaudijuhtidele.

11. märtsil on rühma 12. aastapäev, mis töötab olla suurejooneline. Siis auhinatakse kauakestnud võistlusi: tegevusrikkam salk ja skaut eelmise aastal, „Eesti Skaudi“ tellimiste hulk, algupäraste laulude loomine jne. Aastapäev on ainult rühmaliikmete ja nende vanemate vaheline, rea demonstratsioonide ja võistlustega NMKÜ suures, avaras saalis.

„Nälg“

Meie päevaküsimus.

Kõigil Eesti Skautide Maleva juhtivate organite koosolekuil ja ka ajakirjanduse veergudel on leidnud käsitamist kaalutlused, ettepanekud ja hoiatused K. L. poolt asutatava Noorkotkaste organisatsiooni üle.

Meie ajakirja viimases numbris arutasin kahte võimalust, kuidas saaks ära hoida killunemist organiseerimise ehk vähemalt majanduslikul alal. Vastaval alusel on peetud läbirääkimisi meie peastaabi liigete ja K. L. juhtivate jõudude vahel.

Selgub, et uue organisatsiooni asutamine näib siiski paratamatuks kujunevat. Kuigi alguses väikeses ulatuses, sest juhtide puudumine sunnib ettevaatlikusele, siiski on sealpool aga kindel soov luua täiesti iseseisev kaitseliitlik organisatsioon. Oma sisemises korralduses sarnleb see peamiselt Eesti Skautide Malevale ja sealpoolt kasutatakse neid kriitikaid, mis said osaks põhimääruse kavale, peaerinevuseks jääb aga nõudmine, et juhid oleksid kaitseliitlased.

Meie väitele, et niisugusel juhusel võib esile kerkida üksikute ESM rühmade üleminek, eriti sarnaste, kes oma skautliku arenemise astmel tagapool ja et sellega viiakse hädaohtu ka sõbraliku koostöö võimalus, vastati sealpoolt: „Noorkotkaste aluspõhimõtteks on, et nad ei võta üle ühtegi skauti. Kui see ei ole teisiti läbiviidav, siis asume kas või nimekirjade vahetamisele. Meie ei soovi olla konkurendiks juba olemasolevale elujõulisele organisatsioonile.“

See seisukoht on korrekne ja kui suudetakse seda läbi viia ka seal, kuhu K. L. keskjuhatause silm ei ulata, siis ei ole Eesti Skautide Maleval karta momentaalselt lõkkele löövat hädaohtu uue org-i asutamise päevadel. Tublid skaudid jäävad edasi skautideks ja Eesti Skautide maleva töötab iseseisvalt edasi puhtskautlikul alusel, eriti nüüd, kus liikmestik näitab tänavu ootamatut tõusu, ligi kümneaastase stabiilse arvu järel ja kõigis maakohtades asutatakse aina rühme juure.

Mainitud seisukoha teadmisel võime loobuda senisest äraootavast olukorrast ja asuda kõigi nende sisemiste tööde juure, mis meil päeva-

Sisu:

Meie päevaküsimus | Hädaohtu merel | Kogu maailma skautide auandress skautliku liikumise asutajale | Skaudijuhtidele | Pojad kaljul | | Hundipoegade kirjad | Mereskautlus | Skautlus sisertligis.

korras põhimääruse muutmise ja täiendamise ning skautluse oludekohase rakendamise alal. Lisaks töötame aga mitmeti majandusliselt käsikäs Noorkotkastega, sest eelmises numbris toodud teine ettepanek oli sealt-poolt vastuvõetav. Nii meie ajakirja levitamine ka Noorkoskastele, loode-tav ühise juhtide ajakirja väljaandmine, raamatute kirjastamine.

Skaut jääb edasi skaudiks selle sõna sügavamas mõttes.

skm. H. Paalman.

Hädaohus merel.

„The Scout'ist“ tõlkinud Robert Harding'u järele H. P.

Öö üllatustega.

„Jah. Veebruar näpistab natuke, Stan.“

Terav taline ilm oli väljas, kui kaks roverskauti istusid kõrvuti ühele puukännule metsas keerleva jalgraja ääres. Igapäises elus oli Jack Leigh esmajärguline mehhaanik, teenistuses ühe kohaliku äri juures, kes valmistas paatidele mootoreid. Stanley Howell aga töötas oma isa talus. Ent täna unustati mõneks tunniks igapäised askeldused ja mõlemad sõbrad said kokku nende armsal kohtamispaigal metsas, et plaanitseda enda skaudi tegevust varsti saabuvaks kevadeks.

Ei tule arvata, et Jack ja Stan olid inukamad roverskaudid kui teised kolm salka Wessex'i noortest, kes moodustasid kohaliku röverringi. Nad sobisid vaid loomult üksteisele, see oli kõik. Peale töö oli neil üks huvi, üks kõitev tegevus — roverskautlus. Ei olnud ümbruses kohta, mida nad polnud läbi matkanud, ei olnud kellegil teisel nii häid teadmisi ja tähelepanekuid ümbruse loodusest, kui neil.

„Seda küll,“ jaatas Stan. „Kuid tali toob kevade, eks? See on aeg, mis äratav looduse, toob päiksepaistelise ilma, võimaldab karastava supeluse varahommikul ja ja ajab vere käima! Hüva, ma panen meie kava paperile ja võtame siis läbi järgmise laupäeva koondusel. Mis — kas juba lähed?“

Jack vaatas enda käekella vosvoristele numbritele. „Kahjuks küll,“ naeratas ta. „On juba üle kümne. Ja ma tahan astuda kojuteel veel töökotta. Jätsin nimelt ühe tähtsa kirja lauale, mille oleksin püüanud äraminekul posti panema. Kui aga veel täna õhtul posti visata, toimetatakse ta varahommikul siiski edasi.“

„Kas sa pääsed siis nüüd töökotta?“

„Jah. Ei, meie uus väravahat on ju kogu öö seal. — Tead, nägin kord, kuis ta kandis enda õigadel suurt alasit, nagu oleks see tühi kast. Ma ei kadesta

sega inimest, kes julgeks öösi seal ringi luusida kurjade mõtete või plaanidega! Bill murraks neil kaela ja kui juhtuks midagi halvemat, siis on tal ka revolver. —

„Tahaksin, et näed korra seda väikest lennuki mootorit, mida parajasti ehitab meie peainsener,“ jutustas ta edasi, askeldades ise jalgratta kallal, mis nõjatatud lähemale puutüvele. Ja kui ta süütas rattalampi, kõneles Jack lähemalt, nagu mehed, kes uhked nende kätte usaldatud töö üle, ühest väiksest, kuid väga tugevast mootorist, mida nad salaja valmistavad, mille töö juba lõpukorral ja millega nüüd katsetatakse töökojas. See on väike abimootor lennukitele, teatav päästerõngas õhusõit-jaile. Kui tekib rike suure mootoris, siis kindlustab see väike mootorlennukile sõiduvõimaluse endises kiiruses lähema kahe-teistkümneme tunni jooksul, andes sel moel aega suure paranduseks. Üks tõeline kalliskivi mootoritehnikas, sest ta mahub hariliku sumadani sisse ja kaalub ainult paar-kümmend kilo ning on ehitatud sedavõrd põhjalikult ja täpselt, et Jackil, kes valmistas ja seadis kokku suurema jao osadest, pidi olema täpne kuni kümnendiku millimeetriti.

„Kas sa taipad meie insineri leiutise väärtust, Stan?“ kõneles ta vaimustatult. „Kord teostub trans-Atlantiline õhuliin ja Mr. King tahab neile anda oma mootori katseks. Ta on kindel, et see kannatab kõik proovid välja. Ning siis on King lugupeetud mees ja meie äri kuulus üle maailma!“

„Sul on õigus,“ oli Stan nõus. „Kuid mis siis, kui keegi kõrvaldab plaanid ja hävitab ühtlasi mootori? Näiteks rahvusvahelised agendid?“

„Ah! See ei peaks nüüd rahuajal huvitama teisi maid. Lisaks tuleb varastel enne võitu saada Billist. — Nii siis, nägemiseni, armastatud sõber. Kohtame laupäeval rühmakodus!“

Stan läks vastupidises suunas mööda jalgrada edasi, mida kunagi varem tarvitasid puurajajad, kuid mis nüüd jälle rohistund ja mida mööda võis jõuda Inglise kaanali ääres olevatele kõrgetele kriitkaljudele.

Kuna kellaaeg ei olnud liiga hiline ja väljas selge õhk ning ilus õhtu, valis Stan selle pikema tee, et mereranna kaudu koju minna. Ta oli üsna kaugel elamutest, üksi mittekäival teel. Lähim linn oli Coombridge, kümme klm eemal, mille õised tuled jätsid punase kuma tähistavale. Aegajalt heitsid valgust vaid üksikute sõidukite lambi kiired, nagu mingi hiiglakoleetise silmad. Ainukesed hääled ümbruses olid öökulli hõiked, ja tema oma jalasammude sahin.

Seda vaikust segas ootamatu kröbin teistest lähenevatest sammudest.

Tema alativalmis kõrvad kuulsid mõni hetk varem, kui ühe inimkuju tume vari astus lähedaloleva pöösa tagant välja ja tuli tema suunas. Nad möödusid teineteisest ja Stani pilk otsustas, et on tegemist vist ühe õhtuse jalutajaga, kui mees äkki ümber pööras ja teda kõnetas.

„Õhtust, skaut. Lähed nüüd veel kusa-gile?“ Hääel ei olnud igatahes haritud inimese oma.

„Ei,“ vastas noor rover. „Olen vaid ko-ju teel.“

„Kus on see?“

„Näete neid tulesid seal?“ Stan näitas mitmele kollakalt valgustatud aknale läbi metsa paistval eemaloleval legendikul, tema isatalu akendele. „Ega teie ei ole eksinud teelt,“ lisas ta juure,

„Ei, poiss. Kuid ma olen kaotanud oma abilise. Ta lubas mind siin kohata kell kaheksa. Kuid arvan ta jäi Budmouth'i ja mõtles, et saan üksi jõõga toime. Igatahes ei tea miks. Ent ma ei taha ka siia jääda kogu ööks.“

See oli jäme, kuid poolsõbralik hääel. Aga Stan ei otsustanud selle järgi. Nad seisid nüüd nägudega vastamisi ja mehe riietus oli, mis määras tema päritolu. Mustaks õrnutud, ärakantud ülikond, kummikrae ja jämedalt kootud kaelaside, lihtne sonimüts läikivaks kulunud nokaga, tugevad saapad soolavee plekkidega, tõendasid temas töolist. Kas kohaliku äri sulane või pakikandja, võib olla ka raudteeametnik; kindlasti aga mitte õppinud käsitöölise ega vähja kalur.

Stan oli valvel ja ta mõtted aimasid halba.

Nad olid ranna ligidal. All võis näha ühte maale tõmmatud paati; mitte sarnast, nagu neid tunni peale üüritakse, vaid laia ja tugevat, kalameeste poolt tarvitavat.

Stani instinkt ütles, et mees on kaabakas, kuid üks eriti tugev mees, kes lööks ta kohes vigaseks, kui ta hakkaks vastu. Nii otsustas rover, et kõige targem on mitte mõista anda oma kahtlusist, vaid, kui mees läheb oma teed, teda jälgida ja tema liigutusi silmas pidada.

„See seal on teie paat?“ küsis ta.

„Meie, jah Mina kuulun Agatha Film Co juure. Ei, mina ei ole näitleja! Nad pidid siin täna hommikul ülesse võtma ühte mereröövli teesteni, aparaat oli mul ülessevõtmiseks korras, kuid meie „täht“ murdis oma käeluu Budmouth'i sadamasillal ja nii ei tulnud midagi välja. Kogu seltskond läks lõbutsema, jättes mind kaamera ja paadiga maha, öeldes, et Joe, minu abiline, tuleb tagasi, aitab paati ette tõugata ja sadamasse aerutada. Joe ei ole tulnud. — Sina näid mulle aga üsna tugev olema!“

„Kui tarvis, ma võin aidata,“ vastas Stan ettevaatlikult. Kuigi oli tõsi, et üks Briti filmitööstus kasutas seda kaljust randa ühe vanaaegse salakaubavedajate loo filmimiseks, ei uskunud ta ühtegi sõna mehe jutust. Ta oli kindlas arvamises, et sattus kokku ühe salakaubavedajate salga liikmega. Muidugi, ta võis eksida, kuid teiselt poolt ei võinud ta ka midagi ette võtta selle mehe vastu. Kui nad alla randa ronisid, plaanitses roverskaud väljapääsu mõtteid.

Tõepoolest, kaljude all oli üks sumadani toaline värvitud kast, mähitud presdendi tüki sisse ja kõvasti kinni köidetud. See oli võrdlemisi raske, kaalus niipalju, et oleks mahutanud pooltosinat kaameraid ühe asemel ja Stan, kui nad kandsid seda paati, taipas selgesti, et võõras oli temast kaks korda tugevam. Sest ta ise pidi pealegi poolel teel puhkuseks peatuma.

Kui nad astusid edasi, jäi Stani kaabu kivile maha. Võõras ei pannud tähele, kunas Stan oli poetanud ühe paberitüki kaabu alla, millist seal mõni hetk varem ei olnud.

Agatha filmitööstuse mees asetaskasti hoolega paadi keskele. See tehtud, hakkas ta oma kätt hõõruma ja raputama.

„Nikastasin käe, poiss,“ seletas ta, „just siis, kui kast kohale sai. Ei saa nüüd aerutada Budmouth'i sillale mina mitte.“ Tema hääl kõlas küsimusena.

„Ma võtan aerud,“ ütles Stan. „Kui teie istute taha ja tüürite, siis jõuame poole tunniga kohale!“

„Sina valelik!“ mõtles ta ise ning asetaskasti aerud kohale. „Kuid ega ma niisama lihtsameelne ei olegi. Seal sillal on üks poliitseinik. Ta näeb meie maabumist. Mina aga tahan talle jututada oma kokkupuutumise ja — kui ta hakkab tee peal midagi ette võtma, küllap minu kaabu siis kõneleb rannas ka midagi...“

„Kuulge, te tüürite ju lahtisele merele!“ hüüdis ta järsku.

„Muidugi!“ tuli vastus toorel ja ebasõbralikul toonil. „Kõik, mis sul teha vaja, poiss on aerutada! Kindlad, ühetasased löögid, sest meil on palju maad sõita. Ja ära parem asjata mõtle, et minu käsi on haige. See on vaid selleks öeldud, et ma ei ole vilunud aerutama ja kuna Joe ei tulnud tagasi, siis ma lihtsalt võtsin sinu kaasa!“

Mehe kogu tüüril näis paisuvat. Tema paremas käes läikis revolver, mille külm raud oli sihitult täpselt roverskaudi südamele.

Katseaeg.

Stanley Howell ei olnud varem seisnud nii lähedal revolvi suule ja talle näis peaaegu võimatu, et üheainsa kerge liigutuse peale võib tema, roverpäälilik Howell, juba laip olla. Üks tund tagasi oleks talle paistnud sarnane võimalus täiesti mittemõeldavana tema seiklusvaeses elus. Kuid nüüd aerutas ta iga liigutusega eemale lahtisele merele!

„Külmad — need ööd, poiss!“ sõnas ta vangistaja, võttes taskust ühe pudeli välja. „Huh! Aerutamisest on vist küllalt soojust, mis? Kas tahate? Kui ei, seda kasulikumu minule!“

„Kuhu me läheme?“

„Haha! Lähete üsna uudishimulikku? Läheme kaanali keskele et filmida kuuvälget stseeni ühest kaanali ujujast, kes kaotanud oma sihi. Ha, ha! Aerutage edasi, poiss, kui peate elu kalliks!“

Edasi aerutada! Tema selja ja käelihakset valutasid väga ja olid pea üsna tuiamad ning ta kartis nõrked. Kuid ta pidi oma jõudu kulutama, et oodata siiski võimalust, kus kaabakas end hetkeks unustab, ja siis hoopis anda tema tooresse näkku. Varem või hiljem nad jõuavad ühe laeva juure,

Stan aimas seda kindlasti. Ta peab andma selle hoobi õige pea!

Kuu hakkas vajuma ja rover arvestas aega umbes kella kahe peale öösel. Kaabakas süütas ühe suitsu teise peale; meri muutus üsna mustaks, rover aerutas aga ikka edasi.

„Pea arvestama võimalusega haavatud saada!“ käis tal peast läbi, „Aga halvasti! Sest pean ka tagasi aerutama ja enne mehe uimaseks lööma!“

Muidugi, need olid ainult ebamäärased ettekujutused, kuid imelikud oletused hakkasid kujunema tema mõtetes. Katted Jack Leigh jutust, väiksest, kuid tugevast mootorist, mida võib pakkida hariliku sumadani sisse ja ühest hiiglastest öövahist nimega Bill. Need olid metsikud, ebaloomulikud ja täiesti absurdset mõttet.

Ent nad tulid siiski? ... Kas ta ise ei olnud nimetanud sõbrala rahvusvaheliste agentide hädaohust? Kas oli võimalik, et raske kast tema jalge ees sisaldas just seda mootorit, millest Jack nii palju unistas? „Ei!“ naeris ta eneses. Selletaolised lood sünnivad ainult raam ui “

Ootamatu tulesähvatus ja pauk äratasid tema valvele ja ta taipas kohe, et tüüri-meel oli lasknud paugu õhku.

Üks hääl hüüdis: „Paat ahoi!“ ja vaa-dates üleõla, seletas Stan pimeduses lainetel kiikuva väikese prahilaeva varju.

„Oled sina Bill? hüüdis sama hääl.“

„Jah. Aga pea silmas, ma ei võta enam oma peale niisuguseid öövahi kohuseid! Liiga kardetav ala! Muidugi, sain selle mootori — ja plaanid. Kuid olin kindel, et ei saa neid kuidagi maalt ära. Joe. —“

Tema hääl vaikus, sest paat oli jõudnud laeva külje alla. Nõõrredelheideti ülalt paati.

„Tulge ruttu pardale!“ käskis tuntud hääl. „Kaanal ei ole kaugeltki tühi, vaatamata näilisele vaikusele! Olete neli tundi hili-nenud, meie ei jõua teise randa enne hom-mikut, kui ei kiirusta. Mis sa ütlesid, miks asi viibis, Bill?“

„Joe jooksis minema viimisel hetkel. Meie pakkisime juba asjad sisse, jõudsime õnnelikult töökojast välja ja tõime koguni väärtusliku kasti randa. Ümberringi oli kõik surmavaikne, kuid Joel tuli kange hirm peale ja tegi minekut, — tagasi Bud-mouth'i, jättes mind üksi maha, kajakatega nõu pidama! Mulle paistis juba, et asi läh-eb üsna mokka, sest ma ei jaksanud üksi kasti tõsta ja paati vette lükata. Seal tuli aga see poiss oma õhtuselt jalutus-käigult.“ Ta näitas peaga kiirelt Stani poole. „On korras kapten, ta ei tea as-jast midagi!“

„Hea küll, Bill. Siin on paar köit. Vin-name ülesse need asjad ja —“

Alla hüüdev hääl vaikis silmapilguks tu-gevasse sulpsatusse, mille oli esile kutsu-nud Stani tugev paremakäe löök kaabaka pähe, kui viimane parajasti tahtis haarata ühte köit.

Vee ootamatu kiikumine lükkas paadi laeva külje alt eemale ja Stan haaras aer-ud ning hakkas kõigest jõust tagasi sõudma sama teed, kust tulnud.

Hirmuäratavad silmapilgud.

Ta ei tunnud muud kui külma, kuid oli end kogunud. Ta käed ei töötnud ühes-koos mõistusega, mispärast paat liikus jõnksudes edasi. Energia, mille oli kul-lutanud selle löögi jaoks, pani ta südame väga tugevasti töötama, kõrvus kumises ja ta eraldas segaselt üksikuid häáli, mis kostsid prahilaeva tekitl.

Miski tabas vilistades veepinda üsna tema ligidal ja kohe sellepeale kuuldus pauk, mis kajas teravalt õhus ja Stan võis olla tänuelik, et mitu head sada meetrit eraldasid teda prahilaeva tumedast kogust.

Tema tõmbed olid nüüd pikemad ja kor-raprasemad, sest mõtted kogusid end paanikast ja ta valitses jällegi enda üle.

Tema ülesanne oli nüüd võrdlemisi liht-ne. Kõik mis tuli teha, oli aerutada kuus-seitse klm. öövaikusel merel, maabuda Budmouth' lahes ja siis on insener Kingi lennukimootor jälle kindlates kätes. Kuid kestev pingutus viimaste tundide jooksul tema närvidel ja jõule, tegid selle üles-ande raskemaks. Suur keheline väsimus tahtis teda vägisi alla suruda, nii et aerud ei ulatanudki mõnikord vette; teravad, nõelatorkelised valud tema lihastes and-

sid ruumi raskele tuimusele ja kõrvadega ei kuulnud ta varsti üldse mingit kõlä, ning õöst sügavam pimedus täitis silmi.

Ent — mis see oli? Nagu keegi, kes palaviku sonimistes saab järsku täitsa ärk-saks, nii näis ka hirmus nõrkus temast eemalduma. Ja ta eraldas üht musta asja mitte sadat meetritki tagapool ning kuulis tugevalöögilist aerude laksumist se-jataga. Mingi vihane hääl, segatud toore sõimuga, hüüdis teda peatuma.

Seepärast aerutas ta veel tugevamalt kui varem ja varsti saadeti talle kuul järgi, mis tabas tüüripinki ja veeres paadi-põhjale.

Ta löi kohe paadi tugevasti kõikuma ja heitis end selili. Mingi külm asi kukkus tüüripingilt tema jalgadele — Billi revolver.

Ta haaras selle, pistis enda särgi va-hele ja katsus lamades siiski edasi aeru-tada.

Rohkem tulistamist ei järgnenud teiselt paadilt, kuid tema neli aerutajat vähen-dasid kiiresti mõlemaid paate eralduvat vahemaad.

Toored naeruhääled kuuldusid aeruta-jate suust. See pauk oli ära hirmutanud poisi, sest ta ei suutnud enam aerutada! Neil oleks tulnud teda vaid uimaseks lüüa ja paat laeva juure tagasi tuua. Ning üsna huvitav, mida kapten Brandt, selle viiesaja tonnise raudkerega ja kahekruviga kauba-laeva kapten, võtab ette selle lolliga, kes mängis neile sarnase tüki.

Ootamatult ja järsku käisid kaks kiiret pauku — üks lendas üle nende paljaste peade, teine puuris end ühe aerutaja käe-varde, kes istus kõige taga ja sundis nii-viisi paadi tugevale kõikumisele, segiläinud aerulöökide tagajärjel.

Suure jõupingutusega korraldati aerufajate poolt paat jälle rahulisse käiku; siis kostis üks hääl neile:

„Seda on teile tarvis, niisugused mere-röövlid! Tulge aga lähemale laskepiirile. Katsuge vaid kätt panna minu paadile ja ma lasen uuesti!”

Stan oli suureks jõupingutuseks seda hüüda oma paistetanud ja valusa kurguga. See valmistas talle tõsist piina. Ta arvas; need kõlasid ainult sosinana. Tegelikult aga kostsid need võimsalt üle veepinna.

Ta pistis revolvr'i vöö vahele, katsus aere uuesti tollide vahele tõsta ja leidis, et need on raskem kui tina. Isegi kahe käega ei jaksanud ta neid enam tõsta; aerud vabanesid käte vahelt ja kukkusid merre.

Kurb naeratus lehvits üle tema väsinud näo.

„Meie peame võitlema! . . . peame võitlema! Pidage kinni! . . . Tagasi! . . .”

Mehed ei tulnud enam lähemale! Ei, nad pöördusid koguni ümber! Oli ta tõesti neid ära hirmutanud? Või oli ta juba teises ilmas?

Sest mingi hall, vaimutaoline asi tuli kiirelt pimedusest ja libises tema kõrvale.

Sügav hääl hüüdis: „Ta on otsas, nõrkemas! Viina, ruttu!”

„Stan! Stan! — sa tubli skaut!”

Kuid see ei kuulnud enam sõbra häält.

* * *

„Kus ma o'len? hüüdis Stan, tõustes ülesse ja leides end kitsas raudvoodis paksu teki all, paljaste kollakate seinte vahel. Segane lõhn soolaseist veest ja arstirohtudest tungis ninna ja kaks meest seisis ta kõrval.

„Teie olete sõjalaeva „Panther'i“ laevalaatsaretis, mis nüüd seismas Portlandi sadamas,“ ütles üks neist, kelle ümarik nägu ja paljas pealagi läikisid elektritule käes. „Olete maganud kolm tundi ja magage veel, armas poiss!”

„Te ei oleks pidanud temaga kõnelema,“ möönas ravitseja. „Nüüd, kus ta kuulis oma asukohast, on tema uudishimu äratatud.“

„Teil on õigus!“ Sõbralik naeratus tõmbus laevadoktori suunurkadesse. „Hüva, pange tähele, te olete üks tubli kangelane!”

„Meie mootorpaat võttis teid peale kaks kilomeetrit rannast eemal. Te olite paadis üks. Mootor tuli tagasi teie ja nelja teise mehega, kes nüüd rauds peainseneri ruumides ja tema isikliku järelvalve all. Ühtlasi tõi ta kaasa kaks aerupaati ja on nüüd otsimas seda prahilaeva, kelle nime ei ole üleväl üheski kaubalaevade nimestikus.“

„Aga mootor? See pikk raske kast, mis oli minu paadi sees?“ kogeles Stan, vajudes uuesti väsinult patjadele.

Doktor andis ravitsejale märku, mille peale see hakkas midagi segama ühes klaasis.

„Päästetud, poiss — tänu teile! Praegusel silmapilgul samuti peainseneri valvsa silma all hoiul . . . Oo, ma tean millest tahate kuulda. Jah, teie plaan läks hästi täide. Teie isa otsis kesköö, kuhu olete nii kauaks jäänud, leidis kaabu ja selle vana kirja, mille te sõber Leigh oli kunagi saatnud. Igatahes tore idee teie poolt! Telefoneeris siis lähemale politsei jaoskonnale külas, kes astus otsekohe ühendusse Leigh'ga. Viimane, nagu selgus, oli parajasti ühes Budmouth'i politsei jaoskonnas ülesse andmas, et teatud isiklikud plaanid ühest salajasest ja seni teadmata lennuki abimootorist, ning lisaks üks hiljuti ametisse astunud öövaht, olid kadunud Excelsior paadimootorite töökojast, ja õnneks oli meie mootor parajasti ootamas Budmouth'i sadamasillal üht filijiate gruppi Paviljoni teatrist. Seesama mootor sõidutati kohe lahest välja, sinna kohta, kus leiti kaabu, et saada sel moel mingit tugipunkti oletusele, kas teie kadumine ja mainitud vargus ei ole mitte seotud, — te teate ju!

„Jälgedest rannal oli üsna kerge kindlaks teha, et kaks inimest olid kannud mingit rasket asja ja tõuganud paadi vette. Teie sõber teadis rääkida, et Bill ühel või teisel põhjusel ei saanud aerutada ja oli kindel sellele, et teid väevõimuga sunniti. Ta tähendas ühtlasi, et kui te oleksite kusagil ranna ligidal, siis oleksite juba hüüdnud. Seepärast läksid nad välja merele ja otsisid ning jõudsid lõpuks teie juure parajasti siis, kui oli käimas võitlus teie ja ühe kavala rahvusvaheliste varaste salga vahel.“

„Kus on Jack! — Kus on Leigh?“

„Väljas, prahilaeva taga ajamas. Mootor jõuab varsti tagasi.“ Ta kummardus poisi juure unerohuga. „Nüüd tulge ja jooge seda natuke, siis saate edasi puhata!”

Muidugi tuli kogu lugu lehtedesse ja oli ka kasuks in:ener King'ile ning töökojale, sest kuu hiljem proovis ta oma masinat, mis hakkas juba hästi töötama.

King on nüüd ise roverskaud. Ning õhtufi võib näha kolme varju merel sõudmas, kes tulevad pärast kokku Stani talu, et puhuda juttu ja juua sooja teed.

Jack ja Stan aga naeratavad teineteisele sellel arusaadaval viisil, nagu teevad seda mehed, kes olnud üheskoos hädaohtus.

Kogu maailma skautide aadress skautliku liikumise asutajale.

Üleantud üleilmsel juubeljämboreel Inglismaal, 1929 a. koos kõigi skautide ühise kingiga. Aadressil on kõigi riikide värvid ja allkirjad nende esitajalt. Teksti koostas Briti skautide ülem Lord Hampton. Eesti esitaja allkiri on tähestiku järjekorras vasakul, umbes keskel, kuna Eesti värvid on all täpselt keskel. (Klõsee Rootsist „Scouten'ilt“).

„Sir Robert Baden-Powell,
Parun, G.C.M.G. — G. C.V.O. — K.C.B. — etc.
Skautide üleilmne peavanem.“

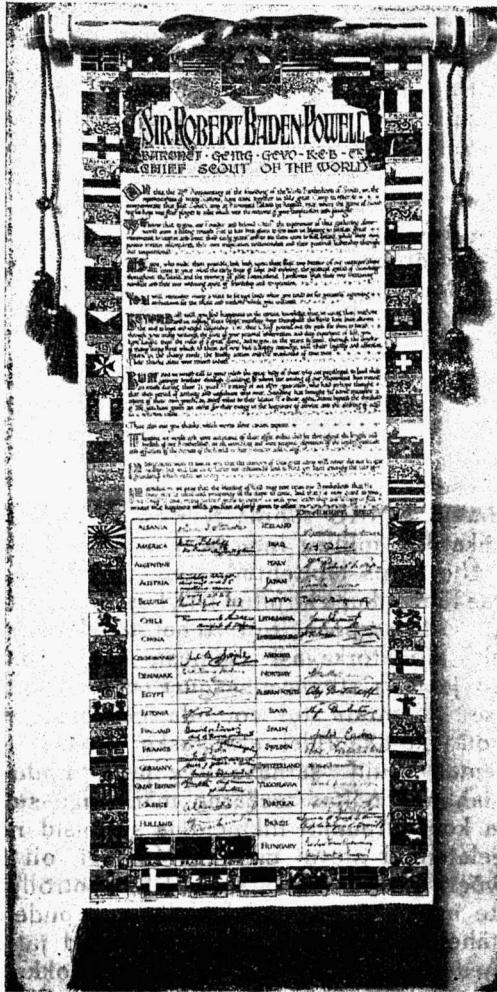
Sellel skautide üleilmsele vendluse asutamise 21. aastapäeval, oljeme meie, paljude riikide esitajad, tulnud kokku selles suures laagris, et mälestada esimest skautide laagrit Brownsea' saarel augustis 1907, kus mängiti esmakordselt mängu Skautlus poistele, — seaduste järgi, mis olid teie loomingu ja ettenägelikkuse tulemuseks.

Meie teame, et Teie, meie asutajale ja armastatud Juhile, kogemused sellest kogumisest üksi paistavad juba väärtusliku tasuna. Sest vähesete meeste ajaloos on antud asutada suuri liikumisi, vaimustada ja juhtida tema algusaastaid, ja näha teda valmis rüüsel, kusjuures meie teiste jõupingutused jäävad mittevõrreldavaks, meie oma loomingu vähetähtsaks ja meie isiklik juhtimistöö täiesti mitte mainimisväärsesks.

Kui Teie, kes tegite seda võimalikuks, vaatate tagasi meie olemasolu kahele aastakümnele, siis tulevad Teile meelde lootuse ja püüdmise algpäevad, järkjärguline skautluse levimine terves maailmas ja mälestused moodunud rahvusvahelistest jamboreedest, nende järjest kasvava osavõtjate hulga ja nende järjest laieneva sõpruse ja koostöö vaimuga.

Teile meelestuvad paljud külaskäigud võrrastele maadele, kus võisite ise näha kasvavat vaimustust neile aadetele ja meetoditele, mida Teie olete loonud.

Üle kõige võite aga olla õnnelik selles kindlas teadmises, et käsitate neid meetodeid ja süvendades neid aadeteid, on näidatud lugemata hulga poistele terves maailmas tee — riigiruu ja kasuliku kodanikkonna juure. Teie, nende Juhit, näitastite neile tee, mida mööda käia; Teie paljude kirjutiste kaudu, Teie isiklike vaatuste ja sügavate elukogemuste viljana olete neile õpetanud ühe suure

mängu seadused; ja eelolevatel aastatel on pöördunud Teile, läbi paljude laagritulede suitsu, mis on neile nüüd vaid õnnerikas mälestus, nende truudus ja lugupidamine — rõõmsas naeratuses, heas tegevuses ja tõsisete meeste mehelikkuses.

Nende tänu üksi on juba tõeline tasu.

Kuid meie tahame juhtida Teie tähelepanu ka sellele suurele ühikule neist, kes on eelistanud juhtima oma nooremad vendi, kellele meie liikumise loomine on tähendanud palju nende 21 aasta jooksul. Paljudele vanemast põlvkonnast, kes võib olla mõeldes, et nende tegevuse ja kasulikkuse aeg on möödunud, tõi skautlus teataval määral tagasi nende nooruse ja andis uusi väärtusi nende vabatahtlusele. Ning neile, kes elukeeristes peaaegu kõrvale jäänud, olete annud energiat väljapaistvaimale liigimisele teinimises ja enese tahtlusele jätmisele üldsuse hüveks.

Ka need võlgnevad Teile tänu, mida sõnad üksi ei suuda väljendada.

Sellepärast tahame paluda Teid vastu võtta neid kinke, milleks kogutud kõigi meie vendluse liikmete hulgas, — kui üht otsekohesest ja rohkem isiklikku truudust väljendust, kogu maailma skautide sügavat tänumeelt ja lugupidamist avaldust oma Asutaja ja Juhit vastu.

Talitudes niiviisi, tahame Teie kinnitada, et selle suure laagri mälestused ei kustu kunagi meie südamesi,

vaid elavad edasi, et süvendada meie püüdmisi ja siduda veel tugevamalt neid sõprussidemeid mis ühendavad meid tänapäev.

Lõpuks palume, et Jumala õnnistus püsiks meie Vendluse kohal; et tema võiks anda lootusrikkast tulevikku eelseisvaid päevi ja et Tema võiks annutada Teile, meie Peavanem, veel palju aastaid meid edaspidi vaimustada Teie juhtimisega ja tunda täiel määral seda õnne, mida olete nii vabalt annud teistele. 10. aug. 1929.“

Skautidjuhtidele.**Salkadevaheline võistlus-jalutuskäik.**

nsmk. Rich. Treu.

Umbes 5 a. tagasi sain skm. H. P. käest esimesed materjalid säärase võistluse korraldamiseks. Viie aasta jooksul olen korraldanud rühmaga igal aastal kord sarnast võistlust ja pean mainima, et see ei olnud mitte üksnes skautide poolt piki-silmi oodatud sündmus, vaid on ka nende teadmiste katsetamiseks ja värskendamiseks väga otstarbekohane.

Määratud pühapäeva hommikul ilmuvad salgajuhid juhtide koondusele, kus neile antakse teada, et täna peetakse salkade-vaheline võistlus jalutuskäik. Koonduselt lahkudes, asuvad juhid kohe oma salga kokkukutsumisele, milleks pea igal juhul oma meetod, kõige hiljem ühe tunni jooksul olen leidnud alati rühma terves koosseisus, puudujaid sarnastel puhkel kas hoopis ei ole — või kui on, siis ainult erilistel vabandatud põhjustel, (haigus, vanemate haigus jne).

Sellest silmapilgust, mil salgajuhid said teate salkade kokkukutsumiseks, algasid ka võistlused. Esimene hindamine on skautide ilmumine — kiirus (arvestakse elukohaga). Järgneb salkade ülevaatus, kus kontrollitakse skautide riietust, puhtust, vajaliste tarbete, nagu noa, niidi, nõela, nõõri, märkmiku jne. kaasasolek. Veerandtunniliste vaheaegadega saadetakse salgad teele.

Viimase võistluse pidasin rühmaga läinud suvel, kasutades sellekohase võistluse andmeid NMKÜ rühma tegevuse raamatust. Rännaku maa pikkus 10 klm. (Lükatile), millise maa peal asetses 8 kontroll-punkti à 2 vahekohtunikuga. Ülevaatus läbitehtud, tuli salgal minna linnas teatud kohta ja avada morse tähestikuga kirjutud kiri, kus oli näidatud liikumis-suund I kontroll-punktini. Tee peal tuli teha tähelepanekuid teeäärsetest märkidest, erilisel silmatorkavast esemest, jne. Kontroll-punktis loeti salka tähelepanekuid ja lasti silmaga kaugust määrata. Seda tehes anti teade edasiliikumise üle, mida tuli toimida teeäärsete märkide varal. — II kontroll-punkt oli just skautidel eriti raske, ta õli kahest teelahkmest umbes 25 m. eemal, kuid sarnase tee peal, mida mööda ei olnud tarvis minna (tee lahkmel näitas teeäärne märk õige suuna). Mõned salgad nägid teel aga kontrollpunkti liikmeid ja siirdusid nende juure, jättes tähelepanemata teelahkmel olevat märki. Muidugi oli see osaline aja-kaotus ja ühtlasi võeti ka punkte maha. III kontrollpunkti piirkonnas oli peale teeäärsete märkide tee peal katkilöödud pudel. Mõned salgad möödusid sellest tähelepanematult, teised trampisid jalgadega klaasikilde peeneks, kuid mõned salgad korjasid kõik killud kokku ja matsid need maha. — IV kontrollpunktis küsiti skaudi eksami vastavaid teadmisi, jälgida teeäärseid märke, uurida jälgi, ja tuli aidata kaasinimesi. Nimelt pandi teele üks väike poisss kahe suure pakiga; kolm salka asusid teda aitama, kuid teised möödusid tähelepanematult.

V kontrollpunkti piirkonnas oli teel parajas suuruses lahtiseid kive. Neid koristasid teelt mitmed salgad, et ära hoida õnnetusi, kuid mõni salk lihtsalt sellepärast, et „mis need kivid ikka siin teevad.“ Juhtumisi

oli sama kontrollpunkti piirkonnas hommikul olnud autoõnnetus, telefoni-postist suur kild maha tõmmatud ja paistsid kiire pidurdamise jäljed. Auto oli kraavi kukkunud ning ümber paisatud. Maas leidus vastavaid jälgi ja autoklaasi kilde. Igal salgal tuli kirjeldada õnnetuse kohta, märkida auto liikumise suund, jne.

VI kontrollpunkti, kuhu pääseti teeäärsete mändide läbi, tuli valmistada kirjeldus lõkkest. Pidi selgitama, kelle poolt see lõke tehtud. Näiteks skaudid seda ei oleks võind teha, sest ta asus just kasvava puu külje all, lõkke ümbrus ei olnud ümbrusesolevast prahist puhastatud, üle 2 tiku (6) oli maas, samuti vedeles ümbruses hulk paberitükke.

VII kontrollpunkt asus jõe ääres, teisel pool jõge, kuhu viis kitsas laudsild. Kontrollpunkti asukoht paistis juba eemalt silma. Enne sillale asumist mõni sentimeeter oli teemärk, mis näitas „peidetud kirja“; 9-st võistlevast salgast märkasid teemärki vaid 4 salka. — 5 salga tähelepanu nähtavasti oli pööratud teisel kaldal asuvate kontrollijate peale. Peidetud kirja sisuks oli: „*Liginege laagriväljale 100 meetri lähedusse. Eesolev sild üleminekuks kõlbmatu. 14. XI 29.*“ (Allkiri)

Laagri väli, kuhu tuli jõuda, oli kõigile üldtuntud koht — samuti ümbrus. Siin oli kaks võimalust salkadel valida: Sild oli katki, kuid 14. XI 29., võistlusi peeti aga augusti kuu keskpaigas. Seda juhust kasutas üks salk. Teine salk, kes leidis kirja, võttis end riidest lahti, et läbi jõe minna (jõe sügavus võimaldas seda). Kuid nad ei oleks seda tohtinud teha, sest kirjas oli märgitud 14. XI 29. ja sarnasel aastaajal läbi jõe minna, on ju lubamatu (külm). 2 salka võtsid sellest kinni, et 14 XI. on külm aastaaeg ja tahtsid hakata silda ehitama (jõe laius 10–12 mtr). Ajaraiskamise mõttes oli see vale. 2) Üks salk leidis teise õige pääsetee: nimetatud laagriväli asub peaaegu jõe kaldal, ja et sinna 100 mtr. ligidusse ligineda, võis ju väga hästi seda teha, mitte üle jõe minekuga, vaid minna samast kallast mööda laagrivälja ligidusse. Maastik võimaldas seda. —

VIII — viimane kontrollpunkt oli lõpp-punktiks, kus salkadel tuli sooritada veel pioneeri, signalisti ja koka erialasse puutuvaid küsimusi. Samas võeti kokku kontrollitavate punktide andmed, juhiti kõikide osavõtjate tähelepanu esiletulnud puudustele, samuti toodi esile üksikute skautide ja salkade eritählepanekuid. Hindamist leidsid eriti veel salga ja üksikskaudi märkmikud.

Eesti Skaut

on huvitav poisteajakiri

Astakäik maksab skautidele ainult 50 s.

Kiri poegadele.

Mind võib see hirmsasti vihastada, kui keegi mõne töö juures käed puusas asjatundliku pilguga arvustab tegevust ja iga pisemagi meistri ebaõnnestumise puhul näo vastikult krimpsu tõmbab, et põlgavat naeratus üle lollu näo libiseda lasta. Mul on iga kord seesugusele sellile tuju näkku karata ja talle õpetust anda, olgu siis, et ta kuri silm minu või mõne muu tegevust jälgimas. Pojad, te teate, et sääraseid lont-ruseid palju on, kes ei oska käid püksi taskustki võtta, veel vähem midagi korda saata. Need olevused peavad oma pühaks kohuseks igal pool iriseda ja arvustada, aga ise mitte kunagi, ega kusagil, ega millegile kätt külge panemata, ehk midagi korda saatmata . . .

Kui alles pisikesed jõnglased olime, unistasime pea igal talvel jäälaevast. Kadefate silmadega jälgisime valgete purjede sõitu ranna ääres — nagu kajakad tuhisesid nad paisuval tuulel üle lahe. — Ja vahest oli jää peegelsile, kui lumi kusagilt lagedaks tuisanud. Tahtsid seal jala käia, pidid alati libisema ja prantsatama, säält lendas puier kui tuul üle ja kui ta siis joonega sattus lumisele väljale, tolmas paljas tuisk taga. See lõbu oli vaadates juba kirjeldamatu tore.

Kord olime jälle rannas oma kadestamise käigul. Ühel väiksel jäälaeval valmistusid saksa poisid parajasti sõiduks. Et nad ka poisid olid, läksime julgesti ligemale ja jäime uudishimulikult vahtima. Saksa poisid viskasid meile mõne altkulmu pilgu — sosistasid siis midagi omavahel ja hakkasid purje vabastama. Astusime ligemale ja sosistasime tihti endi vahel. Meil polnud saksa poistega just hää vahekorid oma keskel, tihtilugu kakeldi kooliteel kokkupõrgates ninad veriseks ja muhud kuklasse,

seepärast ei oodatud vist seegi kord säält midagi hääd — pealgi oli neid ainult 2, meid aga 4.

Puri oli juba ülal, nihutasime veel samu ligemale, parajasti, kui saksa poisid puierile hoogu tahtsid anda. Nende südame-tunnustus polnud küll arvatavasti puhas muidu ei oleks nad veel kord ümber vaanud ja seisatama jäänud. Kõsivalt põrnitsesid üksteist, teine noogutas viimati oma sõbrale pääga ja ennäe lahkuse hunkut — üks saksapoiss palus meid sila selges eestikeeles pisukeseks sõiduks kaasa tulla.

Tahtsime saksa poistele suud anda selle lahkuse eest, omas südames footasime ei ialgi enam saksa poisse kolkida, selle vastu olime iga silmapilk valmis kestvas rahus piipu nendega tõmbama.

Seda palvet ei lasknud ma korrata — rüsinjal ronisime puieri „pardele“, hoog tõugati sisse, jalused krigisesid raske koorma all ja puri paisus. Jää oli libe ja tuul hea. Kordkorralt ikka kiiremalt hakkas laev üle külmanud lahe sopi ronima, nagu mingi seletamatu vägi kiskus ta viinaks mõistamatumale kihutamisele. Mu noorem vend arvas, et sedasi võivat kuulmise ja nägemise kaodata ja keeras selja sõidu sihis. Maa üle kilomeetri kaugusel oleva sillani kadus kui mõte . . .

Sest ajast jäälaeva plaane endile ise ehitada jäälaeva tulevaks talveks. See nõu hoiti kahtlejate ja irisejate eest suures saladuses, aga kui sügisel ehitusega algust tegime, siis juhtus üks või teine nendest meie tegusid jälgima, nõnda et võisime oma nokitsemiste juures vahelduseks üsna sagedasti mõne seesuguse päävangutaja lõiskvorsti üle endid korralikult välja vihastada, ja rusikad sügelesid enamal jaol juhtumistel hirmsasti.

Viimati lõpetasime oma töö, üsna mitu aega veel enne merede külmetamist. Tore sai meie sõiduk; pakk-kasti ja pinnalaudadest kere kokkulöödud, jalusteks kaks vana uisku, kuna tüürriks niiduks kõlbmatu viikat. Isa nähes, et ikka meistri mehed ole-

me, tegi rohelist värvi, millega oma puieri üle võõpasime. Kõige raskem lugu oli aga purjega — osta riidet läheb liiga kulukaks ja aga kuidas muidu seda hankida. See osutus keeruliseks küsimuseks.

Viimaks leiti siingi pääsetee. Ema manguti senikaua, kuni ta andis oma lapitud voodilina ja sinna juure veel tüki hääd valget riidet. Purje plaani võtsime saksa poiste sõidukilt, kes meiega proovisõidul kohe tahtsid võidu lasta.

Suure enesetundega lükkasime oma laeva esimeseks sõiduks. Puri oli natuke pisike, see ei suutnud meid niisugusele kihutamisele kiskuda, nagu saksa poiste oma, aga ta läks edasi igavese kolinaga üle jää, ja nii mõnigi päävanguataja käis kadeda silmaga meie uhket laeva ranna ääres silmitsemas, aga ega me seesuguste tursapäadele küll sõitu ei teinud.

Ühel märtsikuu pühapäeval pärastlõunasel ajal, tahtsime selle aasta viimase sõidu teha, sest jää ähvardas juba sulama hakata, mitmes kohas vajutas pinnale kogunud vesi jäässe juba sügavad, suured lohud ja reidilt kostus alatasa ähvardavat müra ja raksumist, mis kuulutas lahtise vee liginemist.

Tükk maad tuli meil oma puierit, keda talve jooksul jõudsime juba „hülgeks“ ristida, tõugata üle sula jääsodi, kuni viimaks olime enamvähem kindlamale alusele jõudnud. Seekord pikutasime kolmekesi „pardal“. Puri võttis tuult ja sõit läks edasi. Olime küll ainukesed, kes sel päeval veel oma laeva piinasid, aga selle eest ka ainult poisid ja oma tehtud sõiduriista seljas. Meie „hülge“ solistas üle sula jää nagu part poris ja liikus edasi. Alul üsna tasa, siis paisus aga tuul, mida kaugemale olime maanina varjust lagedale merele jõudnud. Sääli muutus jäägi palju libedamaks ja puier võttis hoogu. Ikka kiiremini ja kiiremini libises ta üle sileda lahe otsesuunas eemalseisvale pisikasele saarele. Reidil aga mürises juba jää murdev laine.

Ei julenud ju kaugemale sõitagi kui saarele.

Nüüd aga tuleb poiste sõidu sekka mäng. Järsku muutume meriröövliteks, kes tõttavad vallutama rikast randa. Tahame täiel sõidul tormata saarele — iga sekundiga väheneb vahemaa. Veel kümme silda — kolme kõri metsik mereröövli kisa annab vallutamisele hoogu, „hülge“ aga kihutab noolena.

Korraga järsk tõuge, midagi ragiseb, mast kõige purjega vajuvad kokku ja meie

lendame kolmes kaares nagu raketid laiali, üks sulasse, teine saarele, kolmas libesema libedale jääle.

Tõustes tundsin istmikku kibedat valu ja seda käega katsudes ei tulnud hirmsamale leiule, kui sellele, et mu pükstes, sääli kus varem oli ikka korralik püüskohk, nüüd tunda oli kohutavat suurt rebenenud auku. See õnnetus sündis vist küll sellest, et mööda jääd kogu tüüriga ja pooleks murdnud tüüripuuga soovimatut sõidu tegin. Ühel sõbral oli pool palitut seljast kadunud, ja kolmas oli küturuni märg. Aga „hülge“, meie uhke puier, meie kallid sõiduk — o, pisarad tulid silmi tema pärast! Oma valu oli kirbuhamustama sellega võrreldes, mis „hülge“ pidi kannatamine. Kõik laud olid küll enamasti terved, aga korratumas hunnikus segamini, puri oli rebenenud ja mast pooleks. Kõigis oli süüdi sula lume alla peidetud kivi. Kurb oli meriröövlite matuserong tagasi koduranda, aga Jumal tänatud, sääli polnud ühtegi itsitajat tervitamas.

Armas onuke!

Tirulii ei tea kas ta kiri nüüd parajaks sinna tuleb, sest väina asjad on vahelt sandid, aga ta kirjutab ometi mõned read. Onku Uhuu teab juba, et me vahvad pojad olime ja igaks laupäevaks küütsakad puhtaks kraabime, ning kaela kodu juba küturime sel päeval, milju ennekoondust ülevaatus oli. Aga onuke, nüüd tahan jutustada ühest mängust, mille hunt meile korraldas.

Vanahunt käskis laupäevaks iga poega kaasa tuua ühe kolmeharulise kuuse oksa — tegime ka seda. Mõni tõi küll kodunt aga teised olid jälle laisad ja kiskusid kooli ukse eest jalgade pühkimiseks pandud okste küljest. Siis tuli laupäev, (siin lõpevad tunnid ikka see päev kell 12) hunt kamandas meid ritta ja siniste pesa poisid valisid oma piiriks õpetaja aia, punaste pesa aga kiriku platsi ja hoovi. Nüüd vile ja me pidime ruttama oksa igaüks omale maale ära peitma. Vile pääle kogusime jälle tüppa ja siis jooksime otsima punaste pesa aeda, siniste pesa aga kiriku taha. — Kaks korda tuli siniste pesa võidumeheks, tuues kõik oksad tagasi, mida punaste pesa poisid alles aias kolades otsisid, nii et filk nina otsas. On nad ikka pimedad, nad ei näe nüüd valge lume sisse püsti pandud rohelist oksa.

Hundilt ka palju tervitusi.

Tirulii.

Kompass.

Kompassiks nimetatakse riista, mille abil käepäraselt määrata võib ilmakaarte sihti ja mis sellepärast iseäranis laevasõidul tähtsat osa etendab. Kõige lihtsamas kujus moodustab kompassi väike magneet nõel, mis sellekohases karbis teraviku otsa asetatult vabalt võib pöörduda. Karbi põhja on märgitud nurgakraadid ning neile vastavad ilmakaared. Pöörame horisontaalselt hoitud karbi nii, et nõela põhjapoolus seisaks jaotusel N, siis näitavad teised jaotuskriipsud nendele märgitud ilmakaarte sihti.

Laevakompass erineb harilikust kompassist sellega, et kompassi jaotuskaart on kinnitatud kompassi nõela külge. Kompassi nõelaks võib üks ehk mitu omavahel seotud magneetnõela olla. Peale selle on kompassi kasti siseküljel vertikaalne joon, mis näitab laeva liikumise suuna; nii näitab selle joone kohalt loetud kompassi kraadide arv ehk ilmakaare nimetus, laeva liikumise suuna. Näiteks: kui soovite sõita W sihis — siis pöörake laeva rooli seni, kuni vertikaalse joone kohale tuleb W ilmakaar.

Siht, mida magneetnõel näitab, nimetatakse magneetiliseks meridiaaniks.

Magneetnõela (kompassi) laeva tuues, mõjub tema peale veel laevas asuv raud, mis kompassi sihti õigest magneedi sihist kõrvale tõukab. Nurka magneet ja kompassi sihtide vahel nim. deviatsiooniks.

Peale selle on teada, et magneetiline ja geograafiline N ei lange üksteisega kokku ja sünnitavad omavahel nurga, mida variatsiooniks nimetatakse.

Deviatsiooni suurus on iga kompassi sihi jaoks isesugune ja tema suurused on sellekohases tabelis märgitud. Variatsiooni suurus on maakoha järele isesugune ja tema suurused on merekaartidel märgitud. Variatsiooni ja deviatsiooni suurused märgitakse kraadides ja minutites.

Laeva kompassi kurss.

Suunad määratakse kindlaks nurkade abil, mida need sünnitavad pea meridiaaniga; niisama määratakse laeva nina (s. o. sõidu) suuna kas geograafilise, magneedi ehk kompassi meridiaani järele kindlaks.

Nurk laevanina suuna ja kompassi meridiaani vahel on kompassi kurss. Nurk laeva nina suuna ja geograafilise meridiaani vahel on õige kurss. Nurk laeva nina sihi ja magneedi meridiaani vahel on magneetiline kurss. Nagu eelmisest selgub, erineb õige kurss magneetilisest variatsiooni suuruse võrra. Magneedi ja kompassi kursid aga deviatsiooni ja variatsiooniga nimetakse korrektsiooniks ehk lihtsalt paranduseks.

Kursside parandamine.

Merel sõites on sageli valik suunasid, nagu: kursid, peilungid jne kaardile kanda. Laevas loeme neid kompassi meridiaanist, kaartidel on aga geograafilised meridiaanid. Sellepärast tulevad kompassi kursid enne kaardile kandmist vastavateks geograafilisteks kurssideks ümber muuta. Võttes aga sihi, kaardilt tuleb ta enne kompassile kandmist vastavaks kompassi kurssiks parandada.

Deviatsioon 3° W tähendab — kompassi nõela ots on magneetilisest N suunast, 3° W poole, magneetiline N on seega kompassi N-ist sama palju O pool. Seega on magneetiline kurss 3° kompassi kursist vähem.

Variatsioon 4° O — tähendab, et mgn. N on geogr. N-ist 4° O poole kaldunud. Geogr. N on siis teada olevast magn. N-ist 4° W. pool. Sellest järgneb, käesoleval juhusel, et nurk kursi ja õige N vahel on suurem kui magn. N ja sama kursi vahel.

Näide 1. Antud: kompassi kurss 60° Variatsioon (kaardilt) 4° O, deviatsioon (tabelist) 3° W. Leida õige kurss.

Nõnda leiame õige kursi $60^{\circ} - 3^{\circ} + 4^{\circ} = 61^{\circ}$.

Näide 2. Antud: Õige kurss 275° variatsioon (kaardilt) 5° W. Leiame esmalt magneetilise kursi, et deviatsiooni suurust tabelist leida. Variatsioon 5° O — tähendab magn. N on teada olevast geogr. N-ist 5° Osti poole kaldunud s. o. 5° vähenenud. Magneetiline kurss on $275^{\circ} - 5^{\circ} = 270^{\circ}$ vastava deviatsiooni leiame tabelist, ütleme et ta on 4° O, Tähendab komp. N magn. N-ist 4° O pool seega vähenenud veelgi 4° . Leiame nüüd vastava kompassi kursi $270^{\circ} - 4^{\circ} = 266^{\circ}$.

Läänlased pühitsesid aastapäivi.

Lääne sk. mal. „Mustsulgeda“ (IV) rühm ja gaidide üksikrühm võisid hiljuti endi hällipäivi meele tuletada; esimene oma teist, teine-oma kuuendat. Seks korraldati 8. skp. pidulik koosviibimine, kus tutvumeti üksuste moodunud tegevusega rühma-juhtide kõnede kaudu, illustreeritud katkenditega rühmade-salkade päevikuist. Tervitusi töid malevavanem, s. s. s.-i esimees, malevajuht ja teised rühmad. Pärast koosviibimine, mille mahlakust tõstsid algupärased ja huvitavad ettekanded. A+Y

Jiu-jitsu Läänes. Hiljuti algasid Lääne sk-mal. liigetele enesekaitse võtete kursused Juhatajaks on IV rv. h-ra Espenberg. 1—2 korda nädalas peetavatest tundidest on osavõtt väga elav. A+Y

Valeteated Tartu skautidest ajakirjanduses.

Üks Tartus ilmuv ajaleht avaldas 15. skp. terve leheküljelise kirjutise pealkirja all: „Skautide juhtideks toore iseloomuga vargapoisid“, kus toodi katkendeid ühe koolijuhataja kirjadest. Öiendused ilmusid kohe järgmistel päevadel „Postimehes“ niihästi maleva staabi poolt mv. prof. Paldrock'i ja mp. skm. Michelson'i allkirjadega, kui ka nimetatud koolijuhataja M. Okas'e poolt.

Salgatöö süsteemi poole.

Tartu sk. mal. 4. rühmas töötab juba rühma nõukogu, mille koosolekud kord nädalas. Selle liikmeteks on kõik juhid rühmas. Koosolekutel käsitatakse järguksamite õpetust ja muid juhi tegelikke ülesandeid, et salgajuhid täiesti teadlikud oleksid omas töös. Võib soovitada seda töömeetodit, mille hüveks kindla üksmeele ja arusaamise loomine poiste kasvatamisel. Sam.

Türi skaudid on nüüd kõik ühise rühmana spordiringi all, alates 29. I. 30, mil moodustati rühmast ringi noorte osakond. Liikmeid on praegu 48, rühmapäälükiks II j. sk. K. Einamann, abiks II j. sk. V. Vilpart, rühmavanemaks h-ra O. Soppel. R-w.

Narva skautluse 10. aastapäev oli 8. skp. kontserdi, aktuse ja blaliga „Harmonia“ ruumides. Kõnelesid kindral Tõnisson, mv. Välbe, nskm.-id Offril ja Hindus. O. H.

Töötusandmise õhtu korraldas 9. skp. Narva II gaidirühm. Osa võtma olid palutud gd. mv. pr. Tõnisson ning gaidide rühmade vanemad ja skautide esitajad. Gaidide tegevus tõuseb järjekindalt peale oma maleva loomise. O. H.

Võru skautide tänavune tegevus on märksa intensiivsem. Nii peeti ka malevas jiu-jitsu kursust millest võtsid osa 20 skauti ja lõppes neil päevil.

Mainimisväärt hoogne on ka I. rühma Kotka salk, koosnev kohaliku ühisgümnaasiumi õppureist. 17. jaan. peeti salgakorraldusel huviõhtu, kavas referaat ja muusikalisi ettekandeid.

Võru vabastamist pühitsesid skaudid koosviibimisega algkooli ruumes ja päevakohase kõnega.

Kavatsusel on võistlus Petseri skautidega korv- ja võrkpallis ja ping-pongis.

Teravalt annab aga tunda oma kodu puudus ainelise kitsikuse tõttu vastavate ruumide üürimiseks. —R,—

Rakvere II rühm — 4. aastane.

15. skp. pühitses rühm aastapäeva ühes koosviibimisega s. s. „Kalevi“ ruumides, millest võttis osa kogukas pere noori ja vanu. Kava algas palvega ja sisaldas avakõne, tervitust ja ülevaadet. Skaudid ise kandsid pärast ette mõne improviseeritud pala. Lõpuks omapärase orkestri muusika. Aastapäev jättis kõigile osavõtjatele hea mulje. E. J.

Saaremaa skautidest.

Skautide kodu ruumid on nüüd täiesti korda seatud. Viidi läbi suurem sisemine remont, milleks kohalikul linnavalitsuselt tasuta materjal saadi, kuna töö skaudid ise tegid. Igal rühmal on kodu oma nurk, mille ilustamise eest suure innuga hoolitsetakse Merirühma poolt muretseti kodusse ka pingpong.

Vebariigi aastapäeva puhul korraldatakse Pühas 2-hepäevane päälükute kool, kuhu suuskadel sõidetakse.

Maleva laager peetakse Pühas 20—27. juulini endise meriröövli lossi varemete lähedal. Ühtlasi laagriga peetakse seal ka poistevahelised spordivõistlused J. Lossmanni auhinna peale.

Rühmade poolt kavatakse korraldada matku Saaremaa vaatamisväärsustesse kohtadesse.

Malevavanemaks on praegu hr. kapt. Lints. Auvanemateks hr. linnapea Allik ja hr. maavalitsuse esimees Neps.

Must Kotkas.

Saaremaa Skautide VI. rühma hällipäev oli 5. sept. Sündis endisest I-st rühmast väikese konflikti tagajärjel. Rühma lipki on samuti mässuõtteline punane, roheline äärega. Rühmas on 15 skauti. Neist 1 esimese, 5 teise, 5 kolmanda j. sk. ja 4 algajat. Rühmas on 2 salka: põdrad ja rebased. Esimesed annavad välja oma ajakirja „Pöder.“ Rebased sooritavad aga rohkem eksame. Läänud aastal laagris ei käidud, kuid tänava suvel on kavatsusel pikem reik laagriga. *A.V.K.*

Saaremaal 4 uut skautide rühma asutatud.

25. jaanuaril asutas Harry Haamer Kaali skautide rühma, mis kuulub Püha kiriku juure. Selle liigete arv on 18 poissi, kes praegu oma päaliku Osvalt Kolki, endise Püha skaudi juhatusel valmistuvad III järgr eksami äraandmisele.

1. veebruaril käis skm. Haamer Kihelkonnal, kus säälese kiriku juure asutati 2 skauti ja üks rover rühm kokku ligi 60 poisiga, kellede vanemaks jäi kihelkonna kiriku õpetaja Jakobson ja tegevaks juhiks algkooli õpetaja Hint. Ka kingiti meile juba 30 krooni raha ühelt proualt ja kahelt härralt telliti 10 „Eesti Skauti“. Saaremaal paistab skautide vägi paisuvat.

Kihelkonnal oli laupäeval 1. veebr. uue skautliku organisatsiooni asutamine. Ilmund oli umbes 45 poissi ja mõningaid vanemaid tegelasi. Pandi alus kahele rühmale, mille vanemaks pastor Jakobson, kes oma korterist ühe toa poiste tarvitada lubas. Iseäralise sümpaatia Kihelkonna poiste seas omandas skm. Haamer — kõigile sõber Harry.

Pr. Thom annetas uuele organisatsioonile aluskapitaliks 30 kr., kuna mõne vanema tegelase poolt 10 vaesemale poisile „Eesti Skaut“ telliti.

Veidi enne asutati skm. Haameri poolt ka Kaali skautide rühm.

Kindlasti ei ole kaugel aeg, mil kõik tublid ja terved Saare poisid on koondunud skautlikesse organisatsioonidesse.

Venonga.

Kavatsused spordi alal, võistlused, ettevõtted spordi alustamiseks skautperes, mis kavatsatud malevatel eelolevaks hooajaks, neid kõike palutakse registreerida 15. märtsini skm. H. Michelson'ile Tartus, Kivi 55—5. On tarvilik koostada vastavat töökaava ning ühtlustada ajajaotusi. Skaudijuhtide aastakoosloku heakskiitmisel korraldab iga maleva midagi kindlakujulist spordi alal.

— Täidame selle ülesande —

Tartu maleva omis ruumes.

Tartu Skautide Maleva sai omale ruumid N. M. K. Ü-s., Vallikraavi 19. 1. jaan. 1930 a. vastava lepingu põhjal N. M. K. Ü. juhatusega.

Malevas on märgata palju elavamategevust, ei lähe päevagi, mil ruum ei kubiise noortest noorustule kandjaist. Mõned rühmad on ka omale toad — rühma kodud — samasse majja üürinud.

Adjutant.

TOIMETUSELT

Toimetuse töö on ka jaanuari ja veebruarinumbrites asejoudude käes, kuna peatoimetaja ei ole veel haiglast vabaneud. Tema ülesandeid on täitnud skm. H. Paalman.

Talitusest lahkus omal palvel senine ärijuht nskm. Alf. Hain, kelle puudumist elavalt kahtseme. Uueks ärijuhiks nimetati e. sk. V. Kuhlberg; kuna vastutavaks on skm. H. Michelson.

Skaudilaule koguma ja avaldama.

Paljud lugejad avaldasid toimetusele soovi, et „Eesti Skaudid“ toodaks aegajalt meie skautide oma loodud laule, milliseid teatavasti rohkelt tagavaraks Tartu, Tallinna ja Nõmme poistel ning teistelgi, igalühel omad. Toimetus on nõus neid avaldama, palub aga teksti saata.

Nii töötame enda ajakirja kasuks:

Malevad	Liigete arv	Tellimised		Summa	
		Antavad	Antud	Tasuda	Tasutud
Lääne	45	23	45	11.50	—
Narva	241	124	159	62.—	49.50
Nõmme	98	51	44	25.50	22.—
Paide	156	81	67	40.50	33.50
Petseri	20	10	15	5.—	7.50
Pärnu	126	65	—	32.50	—
Rakvere	98	51	60	25.50	15.—
Saare	122	63	52	31.50	30.20
Tallinna	378	195	46	97.50	16.20
„hundi.“	79	40	—	20.—	—
Tartu	314	170	101	85.—	32.—
Valga	149	77	78	38.50	25.50
Võru	96	50	15	25.—	7.50
Kokku	1922	1000	682	500.—	248.90

Järgmine number ilmub 20. märtsil 1930 a.